

Вплив цифровізації на економіку: переваги та ризики

В умовах сьогодення, коли відбувається розвиток новітніх технологій, цифровізація економіки відіграє суттєву роль в економічному зростанні країни. Але цифровізація впливає на різні сфери по-різному. Не можна недооцінювати значення цифровізації, бо сьогодні це визначає місце країни в світовому економічному просторі. Крім того, пандемія Covid-19 та військові дії на території України спонукали до ще більшого застосування цифрових технологій.

В умовах глобалізації важливу роль в розвитку країн відіграє цифрова економіка. Цифрова економіка – це не окрема галузь, а віртуальне середовище, яке доповнює нашу реальність. Все частіше цифрова економіка переплітається з традиційною економікою, роблячи чітке розмежування все складнішим. Цифровізація є рушійною силою розвитку сучасного суспільства, усіх сфер діяльності. Вона має переваги для ринку праці та економічного зростання в цілому. Інвестиції в цифрові технології є набагато прибутковішими ніж в нецифрові.

Розвиток інформаційних технологій суттєво впливає та змінює спосіб життя людини. Відбувається цифровізація (впровадження цифрових технологій) усіх сфер її життя. Держава, бізнес та населення стають активними споживачами цифрових технологій (Інтернет речей, роботизація та кіберсистеми, штучний інтелект, великі дані, безпаперові технології, адитивні технології (3D-друк), хмарні та туманні обчислення, безпілотні та мобільні технології, біометричні, квантові технології, технології ідентифікації, блокчейн тощо.

Перевагами цифрової економіки є швидке отримання бажаного товару чи послуги, зменшення їх вартості для кінцевого споживача внаслідок зменшення числа посередників, а також спрощення схеми пошуку постачальників та споживачів. Така економіка має багато переваг.

Переваги для всього суспільства:

- економічний і соціальний ефект від цифрових технологій для бізнесу та суспільства;
- підвищення якості життя;
- зростання продуктивності праці;
- виникнення нових моделей і форм бізнесу, які мають більшу прибутковість ніж традиційні;
- покращення моніторингу економічних операцій.

Переваги для окремих підприємств:

- зменшення кількості посередників, чи взагалі продаж без участі посередників;
- зниження рівня витрат;
- покращення комунікацій;
- можливість швидше дізнатися думку своїх споживачів;
- створення нових продуктів і послуг.

Переваги для споживача та працівника:

- зниження вартості платежів і поява нових джерел доходу;
- доступність послуги в будь-якій точці світу будь-якому покупцеві;
- товари та послуги максимально враховують споживчі переваги і потреби клієнтів.

Але в будь-якому явищі є дві сторони, тому цифровізація економіки має і певні ризики: уразливість (несанкціонований вплив, кібертероризм) і незаконне застосування технологій; втрата робочих місць, підвищення рівня безробіття за рахунок заміщення людської праці технологіями; тотальне спостереження за населенням; можливий витік інформації; нестійкість роботи Інтернету тощо.

Таким чином, хоча цифровізація економіки має і ряд недоліків, але вона сприяє створенню рівних можливостей для людей незалежно від їх статі і віку. Так, за віддаленої зайнятості другорядні ознаки працівника, такі як стать, які не впливають на продуктивність його праці, залишаються неважливими для роботодавця. Можливість перейти на роботу через Інтернет, наприклад, ставши фрілансером, дозволить групам населення, що дискримінувалися раніше, поліпшити своє фінансове становище і отримати справедливую оцінку якості свого людського капіталу. Також створюється більш широкий доступ до інформації, віддаленої роботи, навчальних програм. Бізнес має менші витрати на маркетинг та рекламу. Якщо говорити про жінок, які зайняті домашнім господарством, то цифровізація допомагає поєднувати господарство та роботу. Відбувається розширення кола робочих місць.

Переваги від цифровізації отримують ті, хто володіє навичками, що дозволяють використовувати нові технології. А також дає всім більш рівні можливості ефективно реалізувати свої здібності в сфері трудової діяльності.